46ste jaar. — Nr 90. Zaterdag 29 Juli 1899.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franc* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »

Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^mes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 29e JULI 1899.

VAN ALLES WAT.

Een zeer gevaarlijk spel spelen de Belgische liberalen : zij gaan thans voor het meerendeel arm in arm met de socialisten, in de hoop, het katholieke ministerie en diens meerderheid omver te werpen.

Maar wie zal daarvan mogen profiteeren? De liberale partij zeker niet.

Worden de Katholieken ten val gebracht, dan komt de macht aan mannen als Vandervelde en Furnémont.

De overwinningen, door de socialisten bij de verkiezingen der laatste jaren behaald, waren even zoovele nederlagen voor de liberalen.

Hunne districten vielen bijna alle aan de revolutionaire partij ten deel, zoodat het eertijds machtige liberalismus eene ellendige figuur maakt in de Kamer.

Van een verdringen der katholieke bewindvoerders door de liberalen, kan dus geen spraak zijn.

De linkerzijde is thans voor verreweg socialistisch. En het zijn dus ook de socialisten, die de leeuwenportie van den buit zullen bekomen.

Door zich aan de rokspanden der Demblons vast te klampen, maken de liberalen hun toekomst nog donkerder.

En onwillekeurig wordt men bij dit schouwspel herinnerd aan het uitdagend woord, dat de weinig beschroomde Anseele hun eenmaal toevoegde :

« Wanneer gij voortaan nog eenigen invloed wilt hebben aan 't bestuur des lands, zult gij u moeten scharen onder de roode vlaag. »

⁂

De doctrinairen hoopten dat het ministerie door een oproer zou gevallen zijn, nu scheppen zij genoegen in de voorzegging dat het zal verplicht zijn af te treden, omdat de commissie der XV tot geen praktischen uitslag zal geraken.

Zij vergeten dat het ministerie zijn lot hoegenaamd niet verbonden heeft aan die commissie. Zij is geroepen de verschillende formulen te onderzoeken en uit de bosjing der stelsels datgene te kiezen, dat het meest kans heeft aangenomen te worden.

Welke hare besluitselen ook wezen mogen, en zelfs wanneer zij eenvoudig negatief zouden zijn, is 't gouvernement er hoegenaamd niet door gebonden, evenmin als het gebonden was door het advies van de verschillende groepen der rechterzij, toen het deze raadpleegde.

De commissie der XV is voor het gouvernement een middel om het onderzoek voort te zetten, door er in de oogen van gansch het land de parlementaire minderheid te doen deelnemen.

Wanneer de commissie haar laatste woord zal gezegd hebben, zal het gouvernement opnieuw spreken, en thans met meer kans gevolgd te zullen worden, want deze raadpleging en dit tegenspreekelijk onderzoek, zullen het de volledigste gegevens verschaffen, om zijne eigene richting vast te stellen.

De liberalen weten niet wat het ministerie zal voorstellen. En toch verzekeren zij dat zijne voorstellen zullen verworpen worden en het op deze kwestie moet vallen.

Eens te meer zullen die goede apostels hun verlangen voor werkelijkheid genomen hebben.

⁂

Wij beleven op het oogenblik eene verblijdende belangstelling in het lot van de minder bevoorrechte klassen onzer maatschappij. Met genoegen zien wij overal pogingen aangewend om den toestand van den werkman te verbeteren. In zijn belang worden alle vereenigingen en instellingen opgericht, die niets anders beoogen dan het welzijn der arbeidende klassen.

De groote stoot is uitgegaan van den H. Vader, die in zijne encyclieke over den toestand der werklieden, alle invloedrijke Katholieken aanspoorde, den arbeider dat menschwaardig bestaan te helpen verzekeren, waarop hij recht heeft. Het Paussdijk wordt heeft alom weerklank gevonden in de katholieke wereld en met vreugde zien wij overal de Katholieken wedijveren, in toewijding aan de belangen van den werkman.

De werkende klasse moet echter medewerken, en indien zij zich niet vastklamt aan den godsdienst, de bron van alle geluk, blijven de edelste pogingen tot hare opbeuring aangewend, ijdel en nutteloos. Aanschouw den werkman zonder God. Zijn arbeid is hem een onverdragelijke last ; zijn sobre onderhoud doet hem den afstand aanzien, welke er bestaat tusschen hem en de beerstende klasse. Dit verschil verdriet hem en komt hem onverdragelijk voor ; nooit vindt hij rust of vrede, zelfs niet in den slaap, want deze vervult zijn geest met ware spookbeelden ; zijne vrouw en kinderen schijnen hem een juk en een last te zijn, welke zijn bestaan nog ellendiger maken, en de geringste vonk is slechts noodig, om den geest van verzet en opstand, welke in zijn hart smeult, tot eene vlam te doen uitslaan.

Stel daar nu tegenover den Christen werkman, die in den godsdienst zijn steun en troost zoekt. Hij leert zijn stand waardeeren ; hij ziet den arbeid geheiligd door God zelven als de Schepper van 't heelal ; hij is fier en gelukkig de voltooier te zijn van het scheepspijnswerk, want den werkman is het gegeven de grondstoffen te bewerken, die door God zijn daargesteld. Hij ziet hooger dan zijn leemen hut, hooger tot in het hemelrijk, waar het hoofd van zijn vertrouwen en christelijken arbeid is weggelegd. Hoe gelukkig heeft hij het met zijne huisgenooten, die samen met hem den last des levens dragen, en hem denzelve door wederzijdsche liefde vergemakkelijken !

Daar waar de werkman zoo doordrongen is van godsdienstzin, daar valt het werk zijner opbeuring en verheffing zoet en levens gemakkelijk.

⁂

De *Journal des Débats*, van Parijs, is een blad door liberalen opgesteld. Ziehier wat het zegt over de houding onzer liberalen.

« Door eene verdwaling, welke hunne » verwaring kan uitleggen maar niet verrechtvaardigen hebben de eenige liberalen » die nog zijn blijven bovenzwemmen in den » zondvloed der kiezingen, gemeend zich » met de socialisten te moeten verbinden, » op gevaar af hunne historische beteekenis » kwijt te geraken en voor de oogen van » het land de schoolplaats te verduisteren » welke zij hun eens had kunnen aanbieden. »

In andere woorden gezegd, de liberalen hebben opgehouden eene behoudsgezinde partij te zijn ; zij zijn versmoord in den vloed der omwenteling.

Nu dat kan niet anders zijn. De liberalen hebben de grondslagen van alle gezag ondermijnd, zij hebben gepoogd het jongere geslacht zooveel mogelijk, zoo gezegd onafhankelijk, dat is, goddeloos te maken.

Maar dat geslacht, dat God niet kent of erkent, wil ook van geen andere meesters meer weten ; het wil genieten in dit leven, en het eischt daartoe de middelen.

Dat is de straf der liberalen, « die zielen aan de Kerk willen ontrukken. »

SPAREN.

Wanneer het Staatsbestuur, over eenige jaren, trachtte, door gansch het land, schoolspaarkassen in het leven te roepen, hadden velen ongelovig de schouders op : Wat kan het baten ? In den beginne, jawel, men mischten eenige kinderen kunnen bewegen hunne sou penten — of de centen hunner ouders — geheel of gedeeltelijk aan de spaarkas te vertrouwen ; maar spoedig zou « het nieuw er van af zijn. » Het sparen in de school kan onmogelijk middelmaatige vruchten afwerpen.

Goddank ! de kortzichtigen hebben zich bedrogen. Het sparen in de school dringt langzamerhand door in de zeden van ons volk, en reeds mogen we met fierheid op deze komen uitslag terugzien : Den 31 December 1896 hadden 291 976 leerlingen onzer scholen hun spaarboekje en schreef dezelver gezamenlijk bedrag het eerbiedwaardige getal van 6.491,210.62 fr.

Schoon is die uitslag, voorwaar, schoon er dan de meesten het zich hadden durven verbeelden ; en toch is hij niet ten volle bevredigend.

Wij bedoelen hier het overgroot getal schoolkind ren niet — 461.086 op 752.062, dus schier de twee derden — die op gezegden dag nog geen spaarboekje hadden ; immers, dit getal vermindert gedurig ; maar hebben daarbij het nog op het onbestedige in het sparen.

Een groot deel onzer spaarders houden op na de eerste communie. Voor hen schijnt het er maar om te doen de onkosten van dien hoogtijdag te kunnen dekken. Te meer zog, op dit tijdstip verlaten velen de school en vergeten voor altijd den weg naar de spaarkas. Sparen enkelen later nog eens, dan is het meestal slechts met het oog op een kortstondig genoegen, eene kermis, een plezierreisje of iets dergelijks, want hun, die na het verlaten der school regelmatig blijven voortsparen, vindt men grootendeels alleen tusschen die leerlingen, welke de school slechts verlaten na een volledigen leergang, en die verder blijven voortgaan